

„Łódzki Luwr” – prace renowacyjne elewacji Pałacu Izraela Poznańskiego z zastosowaniem systemów Optosan

OPTOLITH®
Professionelle Bauprodukte

Hufgard Optolith
Bauprodukte
Polska Sp. z o.o.
ul. Rząsawska 40/42
42-209 Częstochowa
tel. +48 34 366 55 55
fax +48 34 366 85 50
e-mail: info@optolith.pl
www.optolith.pl

Niniejszy artykuł stanowi uzupełnienie poprzedniego numeru „Renowacji i Zabytków” poświęconego Łodzi. Niestety nie udało się wówczas na czas przygotować całości materiałów. Jednak ze względu na rangę obiektu i zastosowane nietypowe rozwiązania technologiczne podczas prac konserwatorskich, warto do niego wrócić, mimo że bieżący numer jest poświęcony Poznaniowi.

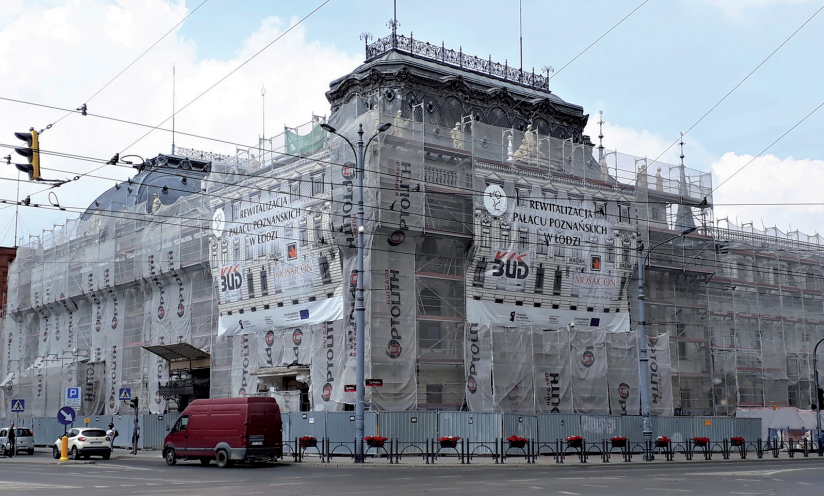
Pałac Izraela Poznańskiego jest chyba najcenniejszym obiektem Łodzi, a dzięki filmowi Andrzeja Wajdy *Ziemia Obiecana* z pewnością jednym z najbardziej rozpoznawalnych. Rangę pałacu potwierdza także wpisanie go w 2015 roku wraz z dużą częścią Śródmieścia na Listę Pomników Historii.

Budynek znajduje się obecnie w ścisłym centrum miasta z bardzo dużym ruchem ulicznym, w tym m.in. linią tramwajową, co niestety powoduje, że jego elewacje dość szybko ulegały stopniowym uszkodzeniom. Z tego

względu w przeszłości już kilkakrotnie wykonywano przy nim rozległe prace renowacyjne. Jednak największy zakres obejmował ostatni remont konserwatorski przeprowadzony w latach 2017–2020, w ramach którego odrestaurowano elewacje od strony ulic, dziedzińca, a także część pomieszczeń muzealnych w piwnicach i na parterze.

Fragment elewacji z widocznymi licznymi spękaniami warstw tynku

Pałac i otoczenie w trakcie prac prowadzonych w największej dotychczas skali

Fragment niezwykle bogatego detalu elewacji pałacu

Prace obejmowały bardzo szerokie spektrum technologii: od różnorodnych wypraw tynkarskich i zapraw sztukatorskich do specjalistycznych dekoracji malarskich. Ponadto materiały musiały być dopasowane do bardzo bogatej elewacji, stąd niektóre produkty należało przygotować specjalnie dla obiektu. W tym przedsięwzięciu aktywnie uczestniczyła firma Hufgard-Optolith, która dzięki krajowej produkcji oraz własnemu laboratorium od wielu lat specjalizuje się w ofercie materiałów do zabytkowych obiektów.

W pierwotnej ocenie stan tynków elewacji nie wymagał ich pełnej wymiany, dlatego w programie zaplanowano jedynie niewielkie lokalne naprawy i późniejsze scalenie

Budynek Raczyńskiego przy Zamku w Poznaniu. Tynk cienkowarstwowy Optosan TrassFeinputz fabrycznie barwiony w masie

kolorystyczne. Niestety liczne rysy i ubytki, po ich naprawie, narzuciły konieczność scalenia także faktury starych i nowych fragmentów. Ponieważ jednak ściana posiadała ogromną ilość dekoracji rzeźbiarskich, nie było miejsca na dołożenie do zachowanych wypraw kolejnego tynku cienkowarstwowego. Wobec tego zdecydowano się po wykonaniu wielu prób na nałożenie specjalnej mineralnej farby z wypełniaczem Optosan Silisan Grob, w której udało się uzyskać żądaną strukturę powierzchni. Na koniec, dla odtworzenia efektu transparentności powłok, zastosowano na końcu silikatową farbę laserunkową Optosan Silisan z medium Optosan Fixativ. W ten sposób osiągnięto właściwą fakturę w cienkiej warstwie przy jednoczesnej imitacji efektu barwionych tynków. Tę technologię można zobaczyć na elewacji budynku Raczyńskiego w Poznaniu, gdzie wykorzystano fabrycznie przygotowane tynki w wybranym kolorze.

Najpoważniejszym jednak problemem były wspomniane już wszechobecne rysy występujące zarówno na płaskich ścianach czy płycinach, jak i dekoracjach rzeźbiarskich. Ich naprawa wymagała zastosowania materiału nadającego się do nakładania także na obłych elementach. Wspólnie z laboratorium zaproponowano zastosowanie w tych miejscach specjalnego zagęszczonego mineralnego gruntu z wypełniaczami Optosan RissGrund. Można było go aplikować w postaci pasty lub farby, a na końcu oszlifować, usuwając nadmiar bez zmiany struktury podłoża. Innym problemem okazały się powierzchnie cokołów budynku malowane w bardzo intensywnym bordowym kolorze, trudnym do uzyskania w mineralnej farbie. Ponadto ta część budynku była narażona na intensywne działanie wody odbitej z dużym ruchem pieszym, a w części także ulicznym. Dlatego zdecydowano się tutaj na wykorzystanie farby dyspersyjno-silikonowej

Zbliżenie elewacji z nałożoną farbą imitującą strukturę tynku Silisan Grob i laserunkiem Silisan z Fixativ

Siloxane o bardzo dużej odporności i hydrofobowości. Na koniec na części ścian elewacji dla ustabilizowania koloru nałożono również czysto-silikonową, wysoko dyfuzyjną farbę Silcosan.

Podczas prac wykorzystano oczywiście także liczne standardowe rozwiązania materiałowe z szerokiej oferty Optosan. Lokalne naprawy ubytków tynku wykonano z użyciem zaprawy wapienno-trassowej Optosan RenoPutz. Z kolei do renowacji detalu sztukatorskiego wykorzystano fabryczne zaprawy Stucko Grob i Fein w technikach ciągniętych, a także StuckoGuss przy mniejszych odlewanych elementach. Natomiast we wnętrzach piwnic, gdzie wymieniono tynki, na dużych powierzchniach wykorzystano same spoiwa z trassem na bazie wapna i białego cementu: Optosan TrassKalk i TrassZement z własnym kruszywem, co znacznie obniżyło koszt mieszanki. Jako tynk cienkowarstwowy na większych płaskich powierzchniach wykorzystano zbrojoną mikrowłóknami drobnoziarnistą wyprawę z trassem Optosan TrassFeinputz.

Pełen obraz wieloletnich prac renowacyjnych pałacu należy jednak przedstawiać w zestawieniu z całym zespołem fabrycznym. W bezpośrednim sąsiedztwie rezydencji znajdują się jeszcze ceglane budynki dawnej przędzalni (obecnie m.in. kompleks Manufaktura i Hotel Andels, których remont zakończono kolejno w 2006 i w 2009 r.) oraz domy robotnicze tzw. Famuły, których rewitalizację rozpoczęto dopiero w zeszłym roku.

Firma Hufgard-Optolith miała największy udział przy remoncie wszystkich tych budynków. Szeroka oferta w połączeniu z możliwościami indywidualnego podejścia do obiektu była ogromnym atutem przy wyborze producenta, który nie jest już tylko dostawcą systemów renowacyjnych, ale aktywnym uczestnikiem prac. Całość powinien zawsze

Przekrycie licznych rys elewacji specjalnym gruntem Optosan RissGrund

Specjalna bardzo odporna farba Siloxane na cokolach pałacu

zamykać doświadczony wykonawca konserwator – przy pałacu było to konsorcjum łódzkich firm: VIK-BUD oraz Mosaicon.

Robert Koprowicz

*Menadżer Produktu ds. Renowacji
Dyplomowany Konserwator i Restaurator
Dzieł Sztuki*

Famuły Poznańskie od strony ul. Ogrodowej w trakcie prac remontowych